Europos Sąjungos
oficialusis leidinys

LT
C serija

C/2025/651

2025 2 10

TARYBOS REKOMENDACIJA

2025 m. sausio 21 d.

kuria pritariama Italijos nacionaliniam vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniam struktūriniam planui

(C/2025/651)

EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 121 straipsnį,

atsižvelgdama į Reglamentą (ES) 2024/1263, ypač į jo 17 straipsnį,

atsižvelgdama į Komisijos rekomendaciją,

kadangi:

BENDROSIOS PASTABOS

(1) 2024 m. balandžio 30 d. įsigaliojo reformuota ES ekonomikos valdymo sistema. Pagrindiniai reformuotos ES ekonomikos valdymo sistemos elementai yra Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros ([1]) kartu su iš dalies pakeistu Reglamentu (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo ([2]) ir iš dalies pakeista Tarybos direktyva 2011/85/ES dėl valstybių narių biudžeto sistemų ([3]). Šia sistema siekiama skatinti patikimus ir tvarius viešuosius finansus, tvarų ir integracinį augimą bei atsparumą įgyvendinant reformas bei pasitelkiant investicijas ir užkirsti kelią perviršiniam valdžios sektoriaus deficitui. Be to, ja valstybės narės skatinamos prisiimti atsakomybę ir skiriamas didesnis dėmesys vidutinės trukmės laikotarpiui ir veiksmingesniam bei nuoseklesniam taisyklių laikymosi užtikrinimui;

(2) naujosios ekonomikos valdymo sistemos pagrindas yra nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, kuriuos valstybės narės pateikia Tarybai ir Komisijai. Šiais planais siekiama dviejų tikslų: i) užtikrinti, kad, *inter alia*, iki koregavimo laikotarpio pabaigos valdžios sektoriaus bendroji skola imtų patikimai mažėti arba liktų apdairaus lygio, ir kad valdžios sektoriaus deficitas vidutinės trukmės laikotarpiu būtų sumažintas ir išliktų mažesnis už 3 % BVP pamatinę vertę, ir ii) užtikrinti, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus ES prioritetus. Tuo tikslu kiekviename plane turi būti pateiktas vidutinės trukmės įsipareigojimas laikytis grynųjų išlaidų ([4]) plano, kuriuo veiksmingai nustatomas biudžeto apribojimas plano įgyvendinimo laikotarpiu, apimančiu ketverius ar penkerius metus (priklausomai nuo įprastos valstybės narės teisėkūros institucijos kadencijos trukmės). Be to, plane turi būti paaiškinta, kaip valstybė narė užtikrins, kad būtų įgyvendintos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma konkrečioms šalims skirtose rekomendacijose (jei taikytina, įskaitant rekomendacijas, susijusias su makroekonominio disbalanso procedūra (MDP)), nustatytus iššūkius, ir kaip valstybė narė atsižvelgs į bendrus Sąjungos prioritetus. Fiskalinio koregavimo laikotarpis apima ketverių metų laikotarpį ir gali būti pratęstas ne ilgiau kaip trejais metais, jeigu valstybė narė įsipareigoja vykdyti atitinkamas reformas ir investicijas, atitinkančias Reglamente (ES) 2024/1263 nustatytus kriterijus;

([1]) 2024 m. balandžio 29 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2024/1263 dėl veiksmingo ekonominės politikos koordinavimo ir daugiašalės biudžeto priežiūros, kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1466/97 (OL L, 2024/1263, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj).

([2]) 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos reglamentas (ES) 2024/1264, kuriuo iš dalies keičiamas Reglamentas (EB) Nr. 1467/97 dėl perviršinio deficito procedūros įgyvendinimo paspartinimo ir paaiškinimo (OL L, 2024/1264, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1264/oj).

([3]) 2024 m. balandžio 29 d. Tarybos direktyva (ES) 2024/1265, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2011/85/ES dėl reikalavimų valstybių narių biudžeto sistemoms (OL L, 2024/1265, 2024 4 30, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1265/oj).

([4]) Grynosios išlaidos, kaip apibrėžta Reglamento (ES) 2024/1263 2 straipsnyje, t. y. valdžios sektoriaus išlaidos, atėmus i) palūkanų išlaidas, ii) diskrecines pajamų priemones, iii) Sąjungos programų išlaidas, kurios visiškai atitinka pajamas iš Sąjungos fondų, iv) nacionalines išlaidas bendram Sąjungos finansuojamų programų finansavimui, v) bedarbio pašalpų išlaidų ciklinius elementus ir vi) vienkartines bei kitas laikinąsias priemones.

(3) pateikus planą, Komisija turi įvertinti, ar jis atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

(4) remdamasi Komisijos rekomendacija, Taryba tuomet turi priimti rekomendaciją, kurioje nustatomas atitinkamos valstybės narės grynųjų išlaidų planas ir, kai taikytina, pritaria reformų ir investicijų įsipareigojimams, kuriais grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas;

PASTABOS DĖL ITALIJOS NACIONALINIO VIDUTINĖS TRUKMĖS LAIKOTARPIO FISKALINIO STRUKTŪRINIO PLANO

(5) 2024 m. spalio 15 d. Italija Tarybai ir Komisijai pateikė savo nacionalinį vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą. Planas pateiktas pratęsus Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnio 1 dalies a punkte nustatytą terminą, kaip susitarta su Komisija, atsižvelgiant į Italijos nurodytas priežastis;

Procesas iki plano pateikimo

(6) siekdama suteikti struktūrą dialogui, po kurio pateikiami nacionaliniai vidutinės trukmės laikotarpio fiskaliniai struktūriniai planai, 2024 m. birželio 21 d. Komisija Italijai pagal Reglamento (ES) 2024/1263 9 straipsnį išsiuntė orientacinę trajektoriją ([5]). 2024 m. spalio 15 d. Komisija orientacinę trajektoriją paskelbė ([6]). Orientacinė trajektorija yra grindžiama rizika ir ja užtikrinama, kad iki fiskalinio koregavimo laikotarpio pabaigos ir nesiimant tolesnių biudžeto priemonių po koregavimo laikotarpio, valdžios sektoriaus bendroji skola vidutinės trukmės laikotarpiu patikimai mažėtų arba liktų apdairaus lygio, o valdžios sektoriaus deficitas koregavimo laikotarpiu būtų sumažintas iki mažesnės nei 3 % BVP vertės ir vidutinės trukmės laikotarpiu išliktų mažesnis už tą pamatinę vertę. Vidutinės trukmės laikotarpis apibrėžiamas kaip dešimties metų laikotarpis po koregavimo laikotarpio pabaigos. Pagal Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio d punktą, 7 ir 8 straipsnius orientacinė trajektorija taip pat dera su deficito lyginamuoju dydžiu, skolos tvarumo apsaugos priemone ir atsparumo deficitui apsaugos priemone. Italijos orientacinėje trajektorijoje nustatyta, kad, remiantis Komisijos prielaidomis, kuriomis grindžiamos 2024 m. birželio mėn. perduotos išankstinės gairės, ir darant prielaidą, kad bus taikomas 7 metų koregavimo laikotarpis, grynosios išlaidos neturėtų didėti daugiau nei 1 lentelėje nurodytos vertės. Tai atitinka 1,5 % vidutinį grynųjų išlaidų augimą per koregavimo laikotarpį (2025–2031 m.) ir 1,5 % – per plano įgyvendinimo laikotarpį (2025–2029 m.);

1 lentelė. 2024 m. birželio 21 d. Komisijos Italijai pateikta orientacinė trajektorija

	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Vidurkis 2025–2029	Vidurkis 2025–2031
Didžiausias grynųjų išlaidų augimas (metinis, %)	1,6	1,6	1,5	1,4	1,3	1,3	1,4	1,5	1,5

Šaltinis: Komisijos skaičiavimai.

(7) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 12 straipsnį 2024 m. liepos–rugsėjo mėn. vyko Italijos ir Komisijos techninis dialogas. Dialoge daugiausia dėmesio skirta Italijos numatytam grynųjų išlaidų planui ir jo pagrindinėms prielaidoms (visų pirma makroekonominėms prielaidoms ir elastingumui), numatytiems reformų ir investicijų įsipareigojimams, kuriais bus grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, įskaitant reformas ir investicijas, pavyzdžiui, reformoms civilinės teisenos, viešojo administravimo, vaikų priežiūros, verslo aplinkos, mokesčių administravimo, viešųjų išlaidų valdymo ir valstybės valdomų įmonių srityse, taip pat numatomam reformų ir investicijų, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir bendrus Sąjungos prioritetus, kurie apima sąžiningą žaliąją ir skaitmeninę pertvarką, socialinį ir ekonominį atsparumą, energetinį saugumą ir gynybos pajėgumų stiprinimą, įgyvendinimui;

([5]) Valstybėms narėms ir Ekonomikos ir finansų komitetui perduotos išankstinės gairės apima trajektorijas be koregavimo laikotarpio pratęsimo ir su juo (atitinkamai apimančias 4 ir 7 metus). Jos taip pat apima pagrindines pradines sąlygas ir pagrindines prielaidas, naudojamas Komisijos vidutinės trukmės laikotarpio valdžios sektoriaus skolos prognozavimo sistemoje. Orientacinė trajektorija apskaičiuota pagal metodiką, aprašytą Komisijos 2023 m. skolos tvarumo stebėsenos ataskaitoje (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/debt-sustainability-monitor-2023_en). Ji grindžiama Komisijos 2024 m. pavasario prognoze ir jos vidutinės trukmės laikotarpio pratęsimu iki 2033 m., o ilgalaikis BVP augimas ir su visuomenės senėjimu susijusios išlaidos atitinka bendrą Komisijos ir Tarybos *2024 m. ataskaitą dėl senėjimo* (https://economy-finance.ec.europa.eu/publications/2024-ageing-report-economic-and-budgetary-projections-eu-member-states-2022-2070_en).

([6]) https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/national-medium-term-fiscal-structural-plans_en#italy.

(8) remiantis Italijos plane pateikta informacija, 2024 m. rugsėjo mėn. pagal Reglamento (ES) 2024/1263 11 straipsnio 3 dalį ir 36 straipsnio 1 dalies c punktą Italija konsultavosi su socialiniais partneriais, vietos bei regionų valdžios institucijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais;

(9) Italijos nepriklausoma fiskalinė institucija (Parlamento biudžeto tarnyba) pateikė nuomonę dėl makroekonominės prognozės ir makroekonominių prielaidų, kuriomis grindžiamas daugiametis grynųjų išlaidų planas. Ji pritarė plano laikotarpio (2024–2029 m.) makroekonominiam scenarijui ir padarė išvadą, kad pagrindinių makroekonominių kintamųjų prognozės patenka į priimtinus intervalus, nors kai kurie tų numatomų kintamųjų yra arčiau viršutinės ribos, ir kad bendros prognozės realumas priklauso nuo ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įgyvendinimo iki galo ir laiku, taip pat nuo tarptautinės padėties stabilumo;

(10) po kelių suinteresuotųjų subjektų klausymų (tai įprasta biudžeto planavimo dokumentų tvirtinimo parlamente procedūros dalis), spalio 9 d. parlamentas planui pritarė;

Kiti susiję procesai

(11) 2024 m. liepos 26 d. Taryba nustatė, kad Italijoje dėl deficito kriterijaus nesilaikymo susidarė perviršinis deficitas ([7]). Ši rekomendacija teikiama vienu metu su Tarybos rekomendacija pagal SESV 126 straipsnio 7 dalį ištaisyti perviršinio valdžios sektoriaus deficito padėtį Italijoje ([8]). Perėjimui prie naujos ekonomikos valdymo sistemos pritaikytas ir juo grindžiamas vienalaikis šių rekomendacijų priėmimas užtikrina rekomenduojamų koregavimo planų nuoseklumą;

(12) 2024 m. spalio 15 d. Italija pateikė 2025 m. biudžeto plano projektą. 2024 m. lapkričio 26 d. Komisija priėmė nuomonę dėl šio biudžeto plano projekto ([9]);

(13) 2024 m. birželio 19 d. Komisija padarė išvadą, kad Italijoje yra susidaręs makroekonominis disbalansas. Visų pirma, Italija yra pažeidžiama dėl didelės valdžios sektoriaus skolos ir lėto našumo augimo, kai darbo rinka pažeidžiama, o finansų sektoriuje tebėra tam tikrų trūkumų, – tai svarbu tarpvalstybiniu mastu ([10]);

(14) 2024 m. spalio 21 d. Taryba Italijai Europos semestro kontekste pateikė įvairių konkrečiai jai skirtų rekomendacijų ([11]);

PLANO SANTRAUKA IR KOMISIJOS ATLIKTAS JO VERTINIMAS

(15) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 16 straipsnį Komisija planą įvertino taip:

Kontekstas: makroekonominė ir fiskalinė padėtis ir perspektyva

(16) 2023 m. ekonominė veikla Italijoje išaugo 0,7 %; augimą skatino vartojimas ir vyriausybės paskatomis remiamos investicijos. Be to, augimą skatino grynasis eksportas, o neigiamas atsargų ciklas jį slopino. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozėje numatoma, kad, investicijoms toliau augant, o privačiajam vartojimui stagnuojant, ekonomika 2024 m. išaugs 0,7 %. Dėl mažėjančio importo grynasis eksportas augimui turėtų atsiliepti teigiamai, o atsargos – neigiamai. Numatoma, kad 2025 m. realusis BVP padidės 1,0 % dėl namų ūkių vartojimo, kurį skatina realiojo darbo užmokesčio augimas, tuo tarpu dėl mažėjančios būsto renovacijos darbų apimties bendras investicijų lygis turėtų išaugti tik nežymiai. 2026 m. realusis BVP turėtų padidėti 1,2 % dėl augančių kapitalo sąnaudų, kurioms teigiamai atsiliepia su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu susijusios išlaidos ir palankesnės finansavimo sąlygos. Numatoma, kad prognozės laikotarpiu (t. y. 2024–2026 m.) potenciliojo BVP augimas Italijoje šiek tiek sumažės– nuo 1,3 % 2024 m. iki 0,9 % 2026 m. 2023 m. nedarbo lygis buvo 7,7 % ir Komisija prognozuoja, kad 2024 m. jis sieks 6,8 %, 2025 m. – 6,3 %, o 2026 m. – 6,2 %. Prognozuojama, kad infliacija (BVP defliatorius) sumažės nuo 5,8 % 2023 m. iki 1,6 % 2024 m. ir 2025 m. pasieks 1,9 %, o 2026 m. – 1,8 %;

([7]) OL L, 2024 8 1, ELI: https://eur-lex.europa.eu/eli/dec/2024/2124/oj.
([8]) Rekomendacija dėl Tarybos rekomendacijos ištaisyti perviršinio deficito padėtį Italijoje, 2024 11 26, COM(2024) 954 final.
([9]) Komisijos nuomonė dėl Italijos biudžeto plano projekto, 2024 11 26, C(2024) 9057 final.
([10]) Komisijos komunikatas Europos Parlamentui, Tarybai, Europos Centriniam Bankui, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui, Regionų komitetui ir Europos investicijų bankui, COM (2024) 600 final, 4 priedėlis.
([11]) 2024 m. spalio 21 d. Tarybos rekomendacija dėl Italijos ekonominės, biudžeto, užimtumo ir struktūrinės politikos.

(17) kalbant apie fiskalinius pokyčius, 2023 m. Italijos valdžios sektoriaus deficitas sudarė 7,2 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę jis turėtų pasiekti 3,8 % BVP 2024 m. ir sumažėti iki 3,4 % BVP 2025 m. ir, remiantis nesikeičiančios politikos prielaida, iki 2,9 % 2026 m. Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozė apima Italijos 2025 m. biudžeto projektą, kurį spalio mėn. vyriausybė pateikė nacionaliniam parlamentui. 2023 m. pabaigoje valdžios sektoriaus bendroji skola buvo 134,8 % BVP. Pagal Europos Komisijos 2024 m. rudens prognozę numatoma, kad skolos santykis 2024 m. pabaigoje padidės iki 136,6 % BVP. Numatoma, kad, nepaisant pirminio pertekliaus, skolos santykis toliau didės ir 2025 m. pabaigoje sieks 138,2 % BVP, o 2026 m. pabaigoje – 139,3 %. Komisijos fiskalinėje prognozėje neatsižvelgiama į vidutinės trukmės laikotarpio planuose nustatytus politikos įsipareigojimus, kol jie nebus pagrįsti patikimai paskelbtomis ir pakankamai tiksliomis konkrečiomis politikos priemonėmis;

Plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės makroekonominės prielaidos

(18) Italijos nacionalinis vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas apima 2025–2029 m. laikotarpį ir jame pateikiamas septynerių metų fiskalinis koregavimas;

(19) plane pateikiama visa informacija, kurios reikalaujama pagal Reglamento (ES) 2024/1263 13 straipsnį;

(20) plane įsipareigojama laikytis 2 lentelėje nurodyto grynųjų išlaidų plano, atitinkančio 1,6 % vidutinį grynųjų išlaidų augimą 2025–2029 m. Be to, Italija įsipareigoja vykdyti reformas ir investicijas, kad koregavimo laikotarpis būtų pratęstas iki septynerių metų (2025–2031 m.), per kuriuos vidutinis grynųjų išlaidų augimas, planuojama, bus 1,5 %. Plane nurodytas vidutinis grynųjų išlaidų augimas koregavimo laikotarpiu (2025–2031 m.) yra lygus 2024 m. birželio 21 d. Komisijos perduotoje orientacinėje trajektorijoje nurodytam grynųjų išlaidų augimui. Plane daroma prielaida, kad potencialiojo BVP augimas laipsniškai sumažės nuo 1,4 % 2024 m. iki 0,3 % 2031 m. Be to, plane numatoma, kad BVP defliatoriaus augimo tempas iš esmės išliks stabilus ir koregavimo laikotarpiu sieks apie 2 %;

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus bendrajai skolai

(21) jei plane numatytas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos pasitvirtintų, valdžios sektoriaus bendroji skola pagal planą padidėtų iki 137,8 % BVP 2026 m. pabaigoje (nuo 135,8 % BVP 2024 m.), o vėliau sumažėtų iki 132,5 % BVP koregavimo laikotarpio pabaigoje (2031 m.), kaip nurodyta toliau pateiktoje lentelėje. Prognozuojama, kad po koregavimo vidutinės trukmės laikotarpiu (t. y. iki 2041 m.) skolos santykis pagal planą nuolat mažės ir 2041 m. pasieks 113,7 %. Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus bendrosios skolos santykis būtų pradėtas mažinti iki koregavimo laikotarpio pabaigos (2031 m.). Tai yra tikėtina, nes, remiantis plano prielaidomis, pagal visus Komisijos skolos tvarumo analizės deterministinius testavimus nepalankiausiomis sąlygomis numatoma, kad per dešimt metų po koregavimo laikotarpio skola mažės, o tikimybinės projekcijos su pakankamai didele tikimybe rodo, kad skola mažėtų.

Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su skolos reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio a punkte ir 16 straipsnio 2 dalyje;

2 lentelė. Italijos plane pateiktas grynųjų išlaidų planas ir pagrindinės prielaidos

						Koregavimo laikotarpio pratęsimas				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Vidurkis plano galiojimo laikotarpiu 2025–2029	Vidurkis koregavimo laikotarpiu 2025–2031
Grynųjų išlaidų augimas (metinis, %)	- 1,9	1,3	1,6	1,9	1,7	1,5	1,1	1,2	1,6	1,5
Grynųjų išlaidų augimas(bendras, nuo 2023 bazinių metų, %)	- 1,9	- 0,7	0,9	2,8	4,6	6,2	7,4	8,7	nėra	nėra

						Koregavimo laikotarpio pratęsimas				
	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	Vidurkis plano galiojimo laikotarpiu 2025–2029	Vidurkis koregavimo laikotarpiu 2025–2031
Potencialiojo BVP augimas (%)	1,4	1,3	1,1	1,0	0,9	0,7	0,5	0,3	1,0	0,8
Infliacija (BVP defliatoriaus augimas) (%)	1,9	2,1	2,0	1,8	2,0	2,0	2,1	2,2	2,0	2,0

Šaltinis: Italijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas ir Komisijos skaičiavimai.

3 lentelė. Italijos plane pateikti valdžios sektoriaus bendrosios skolos ir balanso pokyčiai

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2041
Valdžios sektoriaus skola (% BVP)	134,8	135,8	136,9	137,8	137,5	136,4	134,9	133,9	132,5	113,7
Valdžios sektoriaus balansas (% BVP)	- 7,2	- 3,8	- 3,3	- 2,8	- 2,6	- 2,3	- 1,8	- 1,7	- 1,5	- 1,9

Šaltinis: Italijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

Plano grynųjų išlaidų įsipareigojimų poveikis valdžios sektoriaus balansui

(22) remiantis plane pateiktu grynųjų išlaidų planu ir prielaidomis, valdžios sektoriaus deficitas sumažėtų nuo 2,8 % BVP 2026 m. iki 1,5 % BVP 2031 m. Taigi, pagal planą valdžios sektoriaus balansas koregavimo laikotarpio pabaigoje (2031 m.) neviršytų 3 % BVP pamatinės vertės. Be to, per dešimt metų po koregavimo laikotarpio (t. y. iki 2041 m.) valdžios sektoriaus deficitas neviršytų 3 % BVP. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su deficito reikalavimu, nustatytu Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio b punkte ir 16 straipsnio 2 dalyje;

Fiskalinio koregavimo laiko profilis

(23) fiskalinio koregavimo laiko profilis, matuojamas kaip plane aprašytas struktūrinio pirminio balanso pokytis, yra šiek tiek labiau sutelktas laikotarpio pradžioje, palyginti su linijiniu planu, nurodytu Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio c punkte kaip taisyklė. Konkrečiau, numatoma, kad struktūrinis pirminis balansas tiek 2025 m., tiek 2026 m. turėtų padidėti 0,6 %, o vėliau kiekvienais metais iki 2031 m. – 0,5 % BVP. Taigi fiskalinis koregavimas per pirmuosius ketverius plano metus yra daugiau nei proporcingas bendroms koregavimo pastangoms. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su apsaugos sąlyga, pagal kurią neleidžiama fiskalinio koregavimo pastangų sutelkti laikotarpio pabaigoje, nustatyta Reglamento (ES) 2024/1263 6 straipsnio c punkte;

4 lentelė. Italijos plane pateikti struktūrinio pirminio balanso pokyčiai

	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031
Struktūrinis pirminis balansas (% BVP)	- 4,5	- 0,5	0,0	0,6	1,1	1,6	2,2	2,7	3,2
Struktūrinio pirminio balanso pokytis (proc. punktais)	nėra	4,0	0,6	0,6	0,5	0,5	0,5	0,5	0,5

Šaltinis: Italijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

Plano derėjimas su perviršinio deficito procedūra

(24) plane nustatytas grynųjų išlaidų planas atitinka perviršinio deficito procedūros reikalavimus (visų pirma Tarybos reglamento (EB) Nr. 1467/97 3 straipsnio 4 dalies trečioje pastraipoje nustatytą minimalų metinį struktūrinį koregavimą);

Plano derėjimas su atsparumo deficitui apsaugos priemone

(25) Reglamento (ES) 2024/1263 8 straipsnyje nustatytas prevencinės dalies reikalavimas dėl atsparumo deficitui apsaugos priemonės, kuriuo siekiama nustatyti bendrą maržą, palyginti su 3 % BVP deficito pamatine verte, Italijai taikomas nuo 2027 m., nes nuo 2026 m. planuojamas mažesnis nei 3 % BVP vertės deficitas. Todėl nuo 2027 m. struktūrinio pirminio balanso metinis koregavimas turėtų būti ne mažesnis kaip 0,25 % BVP, jei ankstesniais metais struktūrinis deficitas tebeviršijo 1,5 % BVP, kad struktūriniu požiūriu būtų pasiekta 1,5 % BVP bendra atsparumo marža. Metinis fiskalinis koregavimas, kurio reikia pagal plano politikos įsipareigojimus ir makroekonomines prielaidas, viršija 0,25 % BVP kiekvienais metais nuo 2027 iki 2031 m. Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su atsparumo deficitui apsaugos priemone;

Plano derėjimas su skolos tvarumo apsaugos priemone

(26) remiantis Reglamento (ES) 2024/1263 7 straipsniu, kadangi valdžios sektoriaus bendroji skola pagal planą bus didesnė nei 90 % BVP per koregavimo laikotarpį, skolos santykis turi vidutiniškai mažėti bent 1 procentiniu punktu per metus, kol bus mažesnis nei 90 %, o po to jis turėtų vidutiniškai mažėti po 0,5 procentinio punkto. Šis vidutinis sumažėjimas apskaičiuotas 2027–2031 m. laikotarpiu, t. y. pradedant tais metais, kuriais perviršinio deficito procedūra būtų panaikinta pagal planą, ir sudaro 1,2 procentinio punkto (žr. 3 lentelę). Todėl, remiantis plano politikos įsipareigojimais ir makroekonominėmis prielaidomis, plane pateiktas grynųjų išlaidų planas dera su skolos tvarumo apsaugos priemone;

Makroekonominės plano prielaidos

(27) planas grindžiamas prielaidomis, kurios skiriasi nuo 2024 m. birželio 21 d. Italijai perduotų Komisijos prielaidų. Visų pirma plane taikomos skirtingos prielaidos dėl devynių kintamųjų, konkrečiai, pradinės būklės (t. y., struktūrinio pirminio balanso 2024 m.), potencialiojo BVP augimo, realiojo BVP augimo, nominaliosios numanomos palūkanų normos, fiskalinio daugiklio, atsargų ir srautų koregavimo, vienkartinių priemonių, su pajamomis susijusių prielaidų (t. y. numatomo elastingumo) ir gamybos apimties atotrūkio panaikinimo. Be to, fiskalinis koregavimas yra šiek tiek labiau sutelktas laikotarpio pradžioje. Toliau pateikiamas tų prielaidų skirtumų vertinimas. Prielaidų skirtumai, turintys didžiausią poveikį vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, išvardyti toliau kartu su kiekvieno atskirai vertinamo skirtumo įvertinimu.

— Plane daroma prielaida, kad pradinė fiskalinė pozicija bus šiek tiek palankesnė – numatoma, kad biudžeto deficitas 2024 m. sieks 3,8 % BVP, nors orientacinėje trajektorijoje daryta prielaida, kad jis sieks 4,4 % BVP. Todėl Italijos skolos tvarumo analizės prognozėse numatytas palankesnis pradinis struktūrinis pirminis balansas (- 0,5 % BVP), palyginti su numatytuoju orientacinėje trajektorijoje (- 1,1 % BVP). Šis rezultatas atspindi naujesnius fiskalinius duomenis (didesnes mokestines pajamas, nei tikėtasi išankstinėse gairėse pateiktose Komisijos prielaidose, taip pat atnaujintus išlaidų įverčius). Tai iš esmės atitinka Europos Komisijos

2024 m. rudens prognozę. Šis prielaidų skirtumas lemia tai, kad plane numatytas šiek tiek didesnis vidutinis grynųjų išlaidų augimas koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.

— Italija numato šiek tiek (0,1 procentiniu punktu) didesnį vidutinį potencialiojo BVP augimą visu 2025–2031 m. koregavimo laikotarpiu, palyginti su orientacine trajektorija (0,8 %, palyginti su 0,7 %). Šis rezultatas atspindi atnaujintą makroekonominę prognozę ir atitinka bendrai sutartą metodiką. Dėl šio atnaujinto įverčio plane numatytas didesnis vidutinis grynųjų išlaidų augimas koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.

— Plane numatoma, kad 2025–2031 m. vidutinis BVP defliatorius bus šiek tiek mažesnis nei pagal Komisijos prielaidas, t. y. 2,0 %, palyginti su 2,1 %. Remiantis galutiniais duomenimis apie rezultatus iki II-jo ketvirčio, plane numatoma, kad BVP defliatorius 2024 m. sieks 1,9 %, t. y. bus mažesnis už Europos Komisijos prognozuojamą 2,2 % dydžio BVP defliatorių. 2025 m. BVP defliatorius išlieka 0,3 procentinio punkto didesnis už nurodytąjį išankstinėse gairėse, o 2027–2029 m. tampa mažesnis. Tai prisideda prie mažesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.

— Plane daroma prielaida, kad pajamų elastingumas bus nuosaikesnis, skirtingai nuo vieneto elastingumo ir potencialiojo BVP santykio prielaidos, kurią daro Komisija. Tai prisideda prie mažesnio plane numatyto vidutinio grynųjų išlaidų augimo koregavimo laikotarpiu, palyginti su Komisijos prielaidomis. Ši prielaida laikoma tinkamai pagrįsta.

Likę skirtumai nedaro didelio poveikio vidutiniam grynųjų išlaidų augimui, palyginti su Komisijos prielaidomis. Apskritai, atsižvelgus į visus prielaidų skirtumus, plane nurodytas vidutinis grynųjų išlaidų augimas atitinka nurodytąjį orientacinėje trajektorijoje. Komisija į pirmiau išdėstytą plano prielaidų vertinimą atsižvelgs ateityje vertindama, ar laikomasi grynųjų išlaidų plano;

Fiskalinė plano strategija

(28) remiantis plane pateikta orientacine fiskaline strategija, įsipareigojimai dėl grynųjų išlaidų bus vykdomi tiek ribojant išlaidas, tiek atliekant diskrecinį pajamų didinimą. Plane visų pirma minimas apdairesnis ir veiksmingesnis viešųjų išlaidų valdymas ir didesnės pajamos, kurias leistų gauti kova su mokesčių slėpimu. Politikos priemonių, kurios turi būti priimtos, apibrėžimas turi būti patvirtinamas arba koreguojamas ir kiekybiškai įvertinamas metiniuose biudžetuose. Be to, orientacinės fiskalinės strategijos įgyvendinimui kyla rizika dėl to, kad faktinis realiojo BVP augimas gali būti mažesnis už nurodytąjį Italijos plane, taip pat dėl to, kad plane pateikiama nedaug informacijos apie numatomą fiskalinę strategiją (kaip įvertinta pirmiau). Be to, 2025 m. biudžeto plano projekte nurodomos politikos priemonės, kuriomis bus įvykdytas 2025 m. grynųjų išlaidų įsipareigojimas ([12]);

Plane nustatyti reformų ir investicijų įsipareigojimai, kuriais grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas

(29) plane Italija įsipareigoja įgyvendinti 24 reformas ir investicijas, kuriomis siekiama pagerinti potencialų augimą ir fiskalinį tvarumą ir pagrindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas nuo ketverių iki septynerių metų. Reformas ir investicijas, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, sudaro keli ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano įsipareigojimai ir tam tikros naujos reformos ir investicijos. Jos apima tokias priemones:

— civilinės teisenos srities reformas ir investicijas šioje srityje. Šios priemonės yra susijusios su 1 misijos 1 komponento 1.4 reforma (civilinė teisena), kuri yra įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kurios galutinės tarpinės ir siektinos reikšmės turi būti pasiektos ne vėliau kaip 2026 m. II-ąjį ketvirtį. Į planą įtraukti papildomi įsipareigojimai, kuriais iš esmės siekiama i) užtikrinti nemokumo teisės reformos įgyvendinimą, be kita ko, teikti tęstinę paramą teismams nemokumo klausimais ir sistemingai rinkti duomenis; ii) didinti civilinių teismų veiksmingumą mažinant neišnagrinėtų bylų skaičių ir trumpinant byloms išnagrinėti būtiną laiką ir iii) gerinti visos teisingumo sistemos veiksmingumą. Siekiant įgyvendinti šias intervencines priemones, būtina užtikrinti, kad teismų sistema turėtų pakankamai žmogiškųjų išteklių. Atitinkamus pagrindinius etapus numatoma užbaigti ne vėliau kaip 2029 m. IV-ąjį ketvirtį;

([12]) Žr. Komisijos nuomonę dėl Italijos biudžeto plano projekto, 2024 11 26, C(2024) 9057 final.

— mokesčių administravimo srities reformas ir investicijas šioje srityje. Šios priemonės yra susijusios su 1.12 reforma (mokesčių administravimo reforma), kuri yra įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kurios galutinės tarpinės ir siektinos reikšmės turi būti pasiektos ne vėliau kaip 2026 m. II-ąjį ketvirtį. Į planą įtraukti papildomi įsipareigojimai, kuriais iš esmės siekiama toliau didinti pajamas, gaunamas dėl: i) mokestinių prievolių vykdymo vengimo prevencijos ir šių prievolių vykdymo užtikrinimo veiksmų, įskaitant pajamas, gaunamas remiantis raštais dėl prievolių vykdymo ir taikant geriau pritaikytas prievolių vykdymo strategijas; ii) tikslingesnių rizika pagrįstų kovos su mokesčių slėpimu veiksmų, be kita ko, grindžiamų platesniais sąveikiais mokesčių duomenų rinkiniais ir dirbtinio intelekto metodais. Numatoma, kad kovoti su mokesčių slėpimu, kai nepateikiamos deklaracijos, padės kitos teisėkūros priemonės, kuriomis bus suteikiama stipresnių paskatų mokesčių mokėtojams ir numatomas platesnis atsekamų mokėjimo būdų naudojimas. Kitomis priemonėmis siekiama didinti mokesčių mokėtojų ir mokesčių administratoriaus santykių užtikrintumą trumpinant vidutinius PVM grąžinimo terminus. Pagrindiniai su pirmiau minėtomis mokesčių administravimo srities priemonėmis susiję etapai turėtų būti užbaigti ne vėliau kaip 2029 m. IV-ąjį ketvirtį;

— verslo aplinkos srities reformas ir investicijas šioje srityje. Šios priemonės yra susijusios su 2 reforma (metiniai 2021, 2022, 2023 ir 2024 m. konkurencijos įstatymai), kuri yra įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kurios galutinės tarpinės ir siektinos reikšmės turi būti pasiektos ne vėliau kaip 2025 m. IV-ąjį ketvirtį. Į planą įtraukti papildomi įsipareigojimai, kuriais iš esmės siekiama toliau gerinti verslo aplinką i) didinant MTP srities viešąsias išlaidas; ii) racionalizuojant ir supaprastinant įmonėms skirtas paskatas; iii) priimant metinius konkurencijos įstatymus, kuriais, remiantis atitinkamais teisės aktų poveikio vertinimais, būtų siekiama skatinti veiksmingumą ir ekonomikos augimą, be kita ko liberalizuojant rinką, šalinant trukdžius ir patekimo į rinką kliūtis (taip pat teisinio ar reguliuojamojo pobūdžio), ir iv) priimant pagrindų įstatymą dėl MVĮ, įgyvendinant priemones ir kasmet atliekant įstatymo atnaujinimą. Atitinkamus pagrindinius etapus numatoma užbaigti ne vėliau kaip 2029 m. IV-ąjį ketvirtį;

— reformas viešojo administravimo srityje. Šios priemonės yra susijusios su 1 misijos 1 komponento 1.9 reforma (viešojo sektoriaus užimtumo reforma ir supaprastinimo reforma), kuri yra įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kurios galutinės tarpinės ir siektinos reikšmės turi būti pasiektos ne vėliau kaip 2026 m. II-ąjį ketvirtį. Į planą įtraukti papildomi įsipareigojimai, kuriais siekiama: i) remti vertikalųjį ir horizontalųjį profesinį judumą ir ii) skatinti sukurti rezultatais grindžiamą sistemą. Atitinkamus pagrindinius etapus numatoma užbaigti ne vėliau kaip 2028 m. IV-ąjį ketvirtį;

— vaikų priežiūros srities reformas ir investicijas šioje srityje. Šios priemonės yra susijusios su 1.1 investicija (vaikų darželių, ikimokyklinio ir ankstyvojo ugdymo bei priežiūros paslaugų planas), kuri yra įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kurios galutinės tarpinės ir siektinos reikšmės turi būti pasiektos ne vėliau kaip 2026 m. II-ąjį ketvirtį. Šiomis priemonėmis siekiama: i) didinti metines viešąsias išlaidas, kad būtų galima dengti esamų ir naujų vaikų priežiūros įstaigų, įskaitant pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą įkurtas įstaigas, veiklos išlaidas; ii) didinti vietų vaikų priežiūros įstaigose prieinamumą ir iii) didinti vaikų priežiūros paslaugų įperkamumą. Atitinkamus pagrindinius etapus numatoma užbaigti ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį;

— viešųjų išlaidų srities reformas ir investicijas šioje srityje. Šios priemonės yra susijusios su 1.13 reforma (išlaidų peržiūros sistemos reforma), kuri yra įtraukta į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir kurios galutinės tarpinės ir siektinos reikšmės turi būti pasiektos ne vėliau kaip 2026 m. II-ąjį ketvirtį. Į planą įtraukti papildomi įsipareigojimai, kuriais siekiama i) gerinti viešųjų išlaidų programavimo, stebėsenos ir vertinimo gebėjimus; ii) stiprinti Ekonomikos ir finansų ministerijos kompetenciją vykdyti visų viešąją paramą gaunančių subjektų, įskaitant subnacionalines valdžios institucijas ir valstybės valdomas įmones, viešųjų išlaidų valdymo patikrinimus, ir iii) reformuoti centrinių viešojo administravimo institucijų viešųjų išlaidų kontrolės sistemą, be kita ko, didinant administravimo institucijų finansinę atsakomybę. Atitinkamus pagrindinius etapus numatoma užbaigti ne vėliau kaip 2029 m. II-ąjį ketvirtį;

— į planą įtrauktos naujos su mokesčių administravimu ir valstybės valdomų įmonių optimizavimu susijusios reformos, kurių ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nebuvo numatyta. Konkrečiau, dėl mokesčių srities į planą įtraukti įsipareigojimai, kuriais siekiama: i) supaprastinti mokesčių sistemą peržiūrint ir racionalizuojant mokesčių išlaidas, be kita ko, ir aplinkai kenksmingų subsidijų srityse; ii) struktūriškai mažinti mokesčių naštą mažas ir vidutines pajamas gaunančioms šeimoms ir remti užimtumą ir iii) atnaujinti kadastro registrą kartografuojant šiuo metu neįtrauktus objektus ir atnaujinant pastatų, kuriems buvo pritaikytos viešosios energijos vartojimo efektyvumo ir (arba) pastatų renovacijos intervencinės priemonės, kadastro vertes. Atitinkamus pagrindinius etapus numatoma užbaigti ne vėliau kaip 2028 m. IV-ąjį ketvirtį; Dėl valstybės valdomų įmonių į planą įtraukti įsipareigojimai, kuriais siekiama racionalizuoti ir pagerinti valstybės valdomų įmonių veiksmingumą pagal nacionalinės teisės aktus (Įstatyminį dekretą Nr. 175/2016), užtikrinant ir prireikus gerinant teisinės sistemos įgyvendinimą. Atitinkamą pagrindinį etapą numatoma užbaigti ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį;

(30) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 3 dalį, kiekviena iš reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, yra pakankamai detalizuota, sutelkta laikotarpio pradžioje, įgyvendintina per nustatytą laiką ir galima patikrinti;

(31) įsipareigojimuose pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą, kuriais grindžiamas pratęsimas, numatytos reikšmingos reformos ir investicijos, kuriomis siekiama gerinti fiskalinį tvarumą ir didinti ekonomikos augimo potencialą. Be to, Italija įsipareigoja tęsti reformų pastangas vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinio struktūrinio plano laikotarpiu ir išlaikyti nacionalinėmis lėšomis finansuojamų investicijų lygius, pasiektus per ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano taikymo laikotarpį (žr. toliau 5 lentelę). Įsipareigojimai bus stebimi visą plano įgyvendinimo laikotarpį. Todėl į įsipareigojimus pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą galima atsižvelgti pratęsiant koregavimo laikotarpį, kaip numatyta Reglamento (ES) 2024/1263 36 straipsnio 1 dalies d punkte;

(32) numatoma, kad reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas pratęsimas, tvariai pagerins Italijos ekonomikos augimo ir atsparumo potencialą, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 2 dalies a punkte. Italijos plane nurodytas numatomas kai kurių reformų (visų pirma viešojo sektoriaus užimtumo, verslo aplinkos ir civilinės teisenos srityse), kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, poveikis BVP augimui. Modeliavimo tikslais taikytas Europos Komisijos parengtas makroekonominis modelis QUEST-III R&D. Remiantis planu, pirmiausia šios koregavimo laikotarpio pratęsimą pagrindžiančios reformos poveikį ekonomikai turėtų pradėti daryti 2028 m. ir (pagal atsargesnį scenarijų) apskaičiuota, kad 2031 m. BVP lygis iš viso padidės 0,5 %. Konkrečiau, numatoma, kad 2031 m. dėl viešojo sektoriaus užimtumo srities reformų BVP lygis išaugs 0,2 %, dėl civilinės teisenos srities reformų – 0,2 %, o dėl verslo aplinkos srities reformų – 0,1 %. Plane taip pat įvertintas dar neįgyvendintų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytų reformų ir investicijų poveikis – dėl jų BVP lygis 2031 m. turėtų padidėti 3,2 % (iš jų 1,7 % dėl reformų, o 1,5 % – dėl investicijų). Apskritai, atsižvelgiant į dar neįgyvendintas ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytas reformas ir investicijas ir dalį reformų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, numatoma, kad ne vėliau kaip 2031 m. BVP lygis padidės 3,8 %, palyginti su baziniu scenarijumi. Plane taip pat pateikiama jautrumo analizė. Pagal nepalankų scenarijų reformų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, poveikis BVP lygiui būtų mažesnis ir siektų 0,3 % (o ne 0,5 %, kaip numatyta pagal atsargesnį scenarijų). Apskritai plane pateikti įverčiai laikomi patikimais;

(33) numatoma, kad reformomis ir investicijomis, kuriomis grindžiamas pratęsimas, bus remiamas fiskalinis tvarumas, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 2 dalies b punkte. Plane parodyta skolos ir BVP santykio raida pagal kelis scenarijus, parengtus remiantis skolos tvarumo analize, kuria grindžiamas planas (2025–2041 m.), t. y. pagal politikos scenarijų, kuriuo grindžiamas planas, ir pagal alternatyvius scenarijus, pagal kuriuos didesnis potencialiojo ir realiojo BVP augimo poveikis yra atskirtas („planas + reformos“), be to, atsižvelgiama į poveikį viešosioms pajamoms („planas + reformos + pajamų pokytis“). Remiantis pirmuoju alternatyviu scenarijumi, dėl reformų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, poveikio BVP augimo perspektyvos pagerėja. Todėl, palyginti su politikos scenarijumi, kuriuo grindžiamas planas, skolos santykis su BVP sumažėja labiau ir tai pastebima nuo 2030 m. Skolos ir BVP santykis mažėtų dar labiau ir 2041 m. pasiektų 109,6 %. Be to, atsižvelgiant į pirminio balanso pagerėjimą dėl išaugusių pajamų, kurios gaunamos dėl didesnio augimo (t. y. atsižvelgiant į pirminio balanso pagerėjimą, pajamų pusinį elastingumą pritaikius pasikeitusiai ciklinei būklei), skolos santykis sumažėtų dar labiau ir siektų 102,5 % BVP. Apskritai plane pateikti įverčiai laikomi patikimais. reformų, kuriomis grindžiamas pratęsimas, poveikį galima apsvarstyti papildomai. Visų pirma, nors konkretūs būsimų išlaidų peržiūrų tikslai šiuo etapu nėra nustatyti, galima tikėtis, kad išlaidų peržiūros procesas, kuriuo turėtų būti pasiekta didesnio veiksmingumo, sumažins augimo tempą ir viešųjų išlaidų lygį ir padės formuoti ekonomikos augimui palankesnės sudėties biudžetą, išlaidas nukreipiant augimui palankesniems punktams, o tai turėtų teigiamą poveikį fiskaliniam tvarumui. Numatoma, kad mokesčių administravimo priemonėmis bus suteikiama daugiau paskatų augimui, mažinant darbo jėgos mokesčių pleištą ir užtikrinant teisingą, veiksmingą ir progresyvią mokesčių sistemą, o tai darytų teigiamą poveikį fiskaliniam tvarumui. Kalbant apie mokesčių surinkimo priemones, konkretus tikslas nustatytas tik vienai mokestinių prievolių vykdymo priemonei (apie 0,1 % BVP), tačiau numatoma, kad mokestinių prievolių vykdymas bus toliau gerinamas ir kitomis priemonėmis. Vaikų priežiūros srities priemonėmis siekiama didinti darbo jėgos pasiūlą ir remti viešąsias pajamas bei fiskalinį tvarumą vidutinės trukmės laikotarpiu. Galiausiai, nors konkrečios informacijos dar nėra, numatoma, kad su valstybės valdomomis įmonėmis susijusi priemonė, atsižvelgiant į jos užmojį, taip pat turės teigiamą poveikį;

(34) reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas pratęsimas, skiriamos bendriems ES prioritetams įgyvendinti, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 2 dalies c punkte. Visų pirma numatoma, kad visos reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas pratęsimas, prisidės prie socialinio ir ekonominio atsparumo šiais būdais: i) toliau trumpinant teismo procesų trukmę, mažinant bylų skaičių ir užbaigiant skaitmeninės pertvarkos

procesą, ii) didinant įsipareigojimus kovos su mokesčių slėpimu srityje, stiprinant į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą jau įtrauktus veiksmus, iii) gerinant bazines sąlygas, kuriomis veikia įmonės ir investuotojai, skatinant didesnę konkurenciją ir veiksmingumą viešojo administravimo srityje, taip pat mažinant administracinę naštą ir kliūtis, trukdančias gauti kreditą, skatinant didesnį įmonių dinamiškumą, jų plėtrą ir didesnes investicijas, iv) stiprinant viešojo administravimo srities žmogiškąjį kapitalą, siekiant didinti teikiamų viešųjų paslaugų našumą, kokybę ir kiekybę, v) užtikrinant veiksmingesnes viešąsias išlaidas, daugiausia dėmesio skiriant prioritetinėms sritims, be kita ko, MTP ir vaikų priežiūrai. Be to, numatoma, kad reformomis ir investicijomis viešojo administravimo srityje bus prisidedama prie bendros verslo aplinkos gerinimo, veiksmingiau valdant viešojo sektoriaus užimtumą, visų pirma gerinant vidaus karjeros galimybes, horizontalųjį profesinį judumą ir veiklos rezultatų vertinimo sistemą;

(35) reformomis ir investicijomis, kuriomis grindžiamas pratęsimas, siekiama įgyvendinti svarbias ([13]) per Europos semestrą pateiktas konkrečiai šaliai skirtas rekomendacijas (KŠSR), įskaitant tas, kurios pateiktos pagal makroekonominio disbalanso procedūrą (MDP), kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 2 dalies d punkte. Visų pirma, mokesčių administravimo srities priemonėmis ketinama įgyvendinti fiskalines struktūrines KŠSR, pagal kurias Italijos prašoma mokesčių sistemą 2019–2024 m. pertvarkyti taip, kad ji labiau remtų augimą, visų pirma gerinant valdžios sektoriaus pajamų sudėtį ir remiant augimą bei fiskalinį tvarumą (taip pat žr. pirmiau). Tikimasi, kad prie ekonomikos augimui palankesnės biudžeto sudėties, kuri darytų teigiamą poveikį fiskaliniam tvarumui, prisidės ir išlaidų valdymo bei valstybės valdomų įmonių racionalizavimo priemonės (taip pat žr. pirmiau). 2019–2024 m. KŠSR dėl teisingumo ketinama įgyvendinti taikant nemokumo srities priemones, taip pat įvairiomis investicijomis, kuriomis siekiama didinti teismų sistemos veiksmingumą. Viešojo sektoriaus darbo jėgai skirtomis priemonėmis, kuriomis tikimasi pagerinti karjeros galimybes, horizontalųjį profesinį judumą ir nuolatinę vertinimo sistemą, siekiama įgyvendinti 2019 ir 2020 m. KŠSR dėl viešojo administravimo. Tikimasi, kad kasmet priimamu konkurencijos įstatymu bus mažinamos konkurencijos kliūtys ir gerinama verslo aplinka – taip siekiama įgyvendinti 2019 ir 2024 m. KŠSR dėl konkurencijos ir verslo aplinkos. Vaikų priežiūros srities priemonėmis siekiama remti moterų dalyvavimą darbo rinkoje ir kovoti su neigiamomis demografinėmis tendencijomis, laikantis 2019 ir 2024 m. KŠSR dėl užimtumo ir socialinės politikos. Visos pirmiau minėtos KŠSR yra svarbios pagal MDP;

(36) planu užtikrinama, kad būtų išlaikytas planuojamas bendras nacionalinėmis lėšomis finansuojamų viešųjų investicijų, vidutiniškai realizuotų ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano laikotarpiu, lygis, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 4 dalyje;

5 lentelė. Plane numatytos nacionalinėmis lėšomis finansuojamos viešosios investicijos (% BVP)

Vidutinis lygis 2021–2026 m.	2025	2026	2027	2028	2029	Vidurkis plano įgyvendinimo laikotarpiu
2,9	3,1	2,9	3,3	3,3	3,2	3,2

Šaltinis: Italijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinis struktūrinis planas.

(37) galiausiai reformų ir investicijų įsipareigojimai, kuriais grindžiamas pratęsimas, gali būti laikomi derančiais su ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu ir partnerystės susitarime, dėl kurio susitarta pagal daugiametę finansinę programą, nustatytais įsipareigojimais, kaip reikalaujama Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnio 4 dalyje;

(38) apibendrinant vertinama, kad reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, visos kartu atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnyje nustatytus kriterijus. Todėl koregavimo laikotarpis gali būti pratęstas nuo 4 iki 7 metų, kaip numatyta plane;

([13]) Svarbiomis laikomos šios šaliai skirtos rekomendacijos: i)Tarybos priimtos nuo 2019 m., ii) kurių valstybė narė dar neįgyvendino visiškai arba kurias įgyvendindama nepadarė didelės pažangos ir kurios nėra pasenusios (nurodyta „neįvertinta / nėra įtraukiamų duomenų“), kaip įvertinta per naujausią Europos semestro priežiūros procedūrą (ją galima rasti CeSaR (europa.eu)), iii) nesusijusios tik su fiskaliniu Stabilumo ir augimo paktu ir iv) kurios neapima to paties, tik performuluoto, uždavinio.

Kitos plane numatomos reformos ir investicijos, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus Sąjungos prioritetus

(39) be reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, plane aprašomi politikos ketinimai, susiję su kitomis reformomis ir investicijomis, kuriomis siekiama reaguoti į pagrindinius Europos semestro kontekste, visų pirma KŠSR, įskaitant rekomendacijas, susijusias su MDP, nustatytus iššūkius ir atsižvelgti į bendrus ES prioritetus. Į planą įtraukta 119 reformų ir investicijų, iš kurių 65 yra finansiškai remiamos pagal Ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo priemonę;

(40) kalbant apie bendrą sąžiningos žaliosios ir skaitmeninės pertvarkos, įskaitant Reglamente (ES) 2021/1119 išdėstytus klimato srities tikslus, prioritetą, plane išdėstytos reformos ir investicijos. Numatoma, kad, be kitų priemonių, prie žaliosios pertvarkos prisidės tvaraus finansavimo priemonės, įskaitant draudimo apsaugos spragos mažinimo priemones, žaliąsias obligacijas, taip pat kitas pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano 2 ir 7 uždavinius numatytas priemones. Šios priemonės turėtų padėti įgyvendinti 2022 ir 2023 m. Italijai skirtas rekomendacijas dėl energetikos infrastruktūros, energijos vartojimo efektyvumo ir tvaraus judumo. Skaitmeninė pertvarka grindžiama Skaitmeninio dešimtmečio politikos programoje nustatytais tikslais ir numatoma, kad ją įgyvendinti padės, pavyzdžiui, nacionalinė skaitmeninių kompetencijų strategija ir ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytų priemonių, įskaitant priemones, susijusias su skaitmenine infrastruktūra, BEISP, technologijų perdavimo (per kompetencijos centrus ir skaitmeninių inovacijų centrus) skatinimo priemones, taip pat centrinių viešojo administravimo institucijų skaitmenizaciją, tolesnis įgyvendinimas. Be to, šios priemonės padės įgyvendinti 2019–2024 m. Italijai skirtas rekomendacijas dėl viešojo administravimo, teisingumo sistemos ir skaitmeninio junglumo, kurios yra svarbios pagal MDP;

(41) kalbant apie bendrą socialinio ir ekonominio atsparumo prioritetą, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, į planą įtrauktos kelios priemonės ir investicijos, pavyzdžiui, išmokos už išlaikomus vaikus (it. *Assegno Unico Universale*) didinimas, tolesnis vaikų darželių ir ankstyvosios vaikų priežiūros paslaugų pasiūlos didinimas ir vaiko priežiūros atostogų tvarkos tobulinimas. Švietimo sistemai taip pat bus naudingos tokios priemonės kaip „*Agenda Sud*“, kuria siekiama stiprinti pagrindinius įgūdžius pietiniuose regionuose, taip pat tęstinės pastangos profesinio mokymo srityje, kurios apima profesinių ir techninių institutų reformą ir nacionalinius bei regioninius įgūdžių planus. Numatoma, kad socialinį ir ekonominį atsparumą padės didinti ir suaugusiųjų švietimo priemonės, visų pirma tos, kurios yra susijusios su dvejopa pertvarka, taip pat darbo rinkos priemonės, pavyzdžiui, GOL programa ir teritorinio atotrūkio darbo rinkoje mažinimo priemonės. Tikimasi, kad ekonominis atsparumas bus didinamas ir reformomis, kuriomis siekiama stiprinti kapitalo rinkas, kad įmonėms, visų pirma MVĮ, būtų lengviau gauti finansavimą. Numatoma, kad šiomis priemonėmis taip pat bus įgyvendinamos 2019–2024 m. pateiktos KŠSR dėl darbo rinkos veikimo, aktyvios darbo rinkos politikos, įgūdžių ir švietimo, kurios yra svarbios pagal MDP, taip pat tuo pat laikotarpiu pateiktos KŠSR dėl lygių galimybių, socialinės įtraukties, regioninės plėtros ir galimybių gauti finansavimą. Į planą, be kita ko, įtrauktos sveikatos priežiūros įstaigų (bendruomenių ligoninių) stiprinimo ir sveikatos priežiūros technologinių įrenginių prieinamumo ligoninėse gerinimo priemonės, kuriomis siekiama įgyvendinti 2020 m. KŠSR dėl sveikatos priežiūros;

(42) kalbant apie bendrą energetinio saugumo prioritetą, į planą įtrauktos kelios priemonės ir investicijos, įskaitant, pavyzdžiui, Tirėnų jungtį arba prijungimo prie biometano dujų tinklo išlaidų mažinimą, taip pat energijos iš atsinaujinančiųjų išteklių gamybos naudojimo didinimą, kad būtų mažinama strateginė priklausomybė nuo importuojamo iškastinio kuro, ar kelias priemones privačių ir viešų pastatų energijos vartojimo efektyvumui didinti. Apskritai numatoma, kad į planą įtrauktos priemonės ir investicijos padės įgyvendinti KŠSR dėl energetinio saugumo;

(43) kalbant apie bendrą gynybos pajėgumų prioritetą, plane primenamos į ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą jau įtrauktos priemonės, susijusios su investicijomis į gynybos ministerijos kibernetinį saugumą ir skaitmenizaciją;

(44) plane pateikiama informacija apie suderinamumą ir, kai tinkama, papildomumą su sanglaudos politikos fondais ir Italijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planu. Konkrečiau, plane trumpai nurodyta, kad į jį įtrauktomis reformomis ir investicijomis, kuriomis reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius ir atsižvelgiama į bendrus Sąjungos prioritetus, tęsiami ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane ir sanglaudos programose patvirtinti veiksmai;

(45) plane pateikiama Italijos viešųjų investicijų poreikių, susijusių su bendrais ES prioritetais, apžvalga. Kalbant apie sąžiningą skaitmeninę pertvarką, plane nurodomi skaitmeninio dešimtmečio tikslai ir uždaviniai ir minima, kad skaitmeninių įgūdžių poreikiams patenkinti būtinos papildomos investicijos, įskaitant investicijas, kuriomis skatinamas žinių tobulinimas ir darbuotojų perkvalifikavimas, kad darbo jėgos pasiūla ir paklausa atitiktų naujus iššūkius ir būtų sušvelnintas galimas neigiamas skaitmeninės pertvarkos poveikis, taip papildomos investicijos į skaitmeninę infrastruktūrą, visų pirma į tinklo paribio mazgų kūrimą, kad būtų pasiektas 2030 m. tikslas ir remiama verslo bei viešojo administravimo sektorių skaitmeninė transformacija. Sąžiningos žaliosios pertvarkos klausimu plane nurodoma, kad būtina skatinti transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimą, perėjimą prie kitų transporto rūšių ir infrastruktūros, didinančios žmonių ir prekių transporto tvarumą, plėtojimą, be kita ko, didinant geležinkelių transporto vaidmenį. Šių tikslų padės siekti tolesnės investicijos, kuriomis gerinamas vandens paskirstymo sistemos valdymas ir veiksmingumas ir šalies pasirengimas gaivalinių nelaimių ir klimato kaitos rizikai, taip pat investicijos, kuriomis stiprinama biologinė įvairovė ir ekosistemos. Kai kurios iš šių priemonių įtrauktos į integruotą nacionalinį energetikos ir klimato planą. Kalbant apie socialinį ir ekonominį atsparumą, įskaitant Europos socialinių teisių ramstį, plane nurodoma, kad reikia papildomų investicijų į šias sritis: i) darbo rinką (aktyvios darbo politikos priemonėms stiprinti, taip pat investicijoms, inicijuotoms dalyvavimui darbo rinkoje skatinti ir mokymo veiklai, reikalingai darbuotojų įgūdžiams su darbo rinkose būtinais įgūdžiais suderinti, be kita ko, toliau taikant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytas priemones, pavyzdžiui, dualinę profesinio mokymo sistemą, pameistrystės iniciatyvas ir universalios valstybės tarnybos programą, palaikyti), ii) švietimo ir mokymo sritį (pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą inicijuotoms investicijoms ir iniciatyvoms, kuriomis siekiama mažinti įgūdžių, teritorinę ir lyčių nelygybę, be kita ko, skiriant biudžetą Naujų įgūdžių planui, palaikyti),

iii) teritorinių skirtumų mažinimą (toliau investuojant į strateginius sektorius, apibrėžtus sanglaudos politikoje ir Bendros specialiosios ekonominės zonos (SEZ) strateginiame plane, įskaitant hidrogeologinę riziką, vandens išteklius ir atstatymą po nelaimių) ir infrastruktūros tobulinimo sritį (remiantis pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą jau pradėtomis taikyti intervencinėmis priemonėmis, be kita ko, skirtomis greitųjų geležinkelių tinklams ir regioniniams geležinkeliams, TEN-T tinklų, uostų ir jų jungčių stiprinimui technologiniu ir skaitmeniniu požiūriu, taip pat didinant investicijas į SEZ infrastruktūrą), iv) strateginių tiekimo grandinių, inovacijų ir technologijų perdavimo rėmimą (tęsiant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytas investicijas, skirtas universitetų, mokslinių tyrimų centrų ir įmonių bendradarbiavimui, MVĮ bei verslo tinklų technologinei ir skaitmeninei transformacijai, taip pat toliau remiant pagrindinių Italijos ekonomikos sektorių konkurencingumą ir didinant investicijas ir į turizmo sektorių), v) sveikatos priežiūros sistemą, kovos su skurdu priemones ir ikimokyklinio ugdymo paslaugas (toliau investuojant į sveikatos priežiūros sistemą, kad bendrosios medicinos tinklai, įskaitant vietos tinklus, infrastruktūrą ir nuotolinę mediciną, būtų veiksmingesni, kad būtų modernizuojama stambi sveikatos priežiūros įranga ir organizuojami moksliniai tyrimai, mokymai ir darbuotojų įgūdžių tobulinimas, toliau investuojama į kovą su dirbančiųjų skurdu, būsto politiką ir energijos nepritekliaus rizikos mažinimą, toliau didinamos galimybės naudotis nebrangiomis ikimokyklinio ugdymo paslaugomis, taip pat plečiamos neįgalių ir savimi negalinčių pasirūpinti vyresnio amžiaus žmonių priežiūros paslaugos). Energetinio saugumo užtikrinimo klausimu plane nurodoma būtinybė papildomai investuoti į infrastruktūros statybą ir energijai taikomų technologijų, kurios padės Italijai tapti Europos energetikos centru, kūrimą ir sklaidą, taip pat į pastatų efektyvumą siekiant sumažinti jų energijos sąnaudas ir į energijos nešiklių, be kita ko, naujos kartos branduolinės energijos, mokslinius tyrimus, plėtrą ir eksperimentus. Remiantis planu, dėl gynybos pajėgumų didinimo atsižvelgiant į NATO įsipareigojimus gynybos sektoriaus išlaidos ne vėliau kaip 2028 m. padidės iki 2 % BVP. Siekiant užtikrinti aktyvų dalyvavimą tarptautinėse misijose, susijusiose su taikos palaikymo operacijomis ir kita veikla, didinti bendradarbiavimo susitarimui su Ukraina vykdyti būtinus išteklius, racionalizuoti medžiagų tiekimą atsižvelgiant į tarptautinį bendradarbiavimą ir refinansuoti operacijas „Saugūs keliai“ ir „Saugios stotys“, Didelės ir labai didelės operacinės parengties išteklių fondą ir Nacionalinių gynybos poreikių fondą, reikės papildomų investicijų;

Komisijos vertinimo išvada

(46) apskritai Komisija laikosi nuomonės, kad Italijos planas atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 reikalavimus;

BENDRA TARYBOS IŠVADA

(47) Taryba palankiai vertina Italijos vidutinės trukmės laikotarpio fiskalinį struktūrinį planą ir mano, kad jo visapusiškas įgyvendinimas padėtų užtikrinti patikimus viešuosius finansus ir remti valstybės skolos tvarumą, taip pat tvarų ir integracinį augimą;

(48) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą plano vertinimą. Tačiau Taryba prašo Komisijos pateikti būsimų planų vertinimą atskirame dokumente, o ne Komisijos rekomendacijose dėl Tarybos rekomendacijų;

(49) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos atliktą grynųjų išlaidų plano vertinimą ir pagrindines plane pateiktas makroekonomines prielaidas, be kita ko, susijusias su išankstinėmis Komisijos gairėmis, taip pat į plano grynųjų išlaidų plano poveikį valdžios sektoriaus deficitui ir skolai. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kad makroekonominės ir fiskalinės prielaidos, nors kai kuriais atvejais skiriasi nuo Komisijos prielaidų, be kita ko, siekiant atsižvelgti į atnaujintus makroekonominius ir fiskalinius duomenis, iš esmės yra tinkamai pagrįstos ir paremtos patikimais ekonominiais argumentais. Taryba atkreipia dėmesį į plano plačią fiskalinę strategiją ir perspektyvai kylančią riziką, kuri galėtų turėti įtakos makroekonominio scenarijaus realizavimui ir pagrindinėms prielaidoms bei plano grynųjų išlaidų plano įgyvendinimui. Visų pirma Taryba palankiai vertina tai, kad plano grynųjų išlaidų planas yra suderintas su Komisijos orientacine trajektorija, kartu numatant fiskalinį koregavimą šiek tiek labiau sutelkti laikotarpio pradžioje. Taryba taip pat palankiai vertina tai, kad rengdama planą Italija konsultavosi su socialiniais partneriais, vietos bei regionų valdžios institucijomis ir kitais atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais. Taryba palankiai vertina tai, kad Parlamentas patvirtino planą. Taryba taip pat palankiai vertina tai, kad Italijos nepriklausoma fiskalinė institucija pritarė makroekonominiam scenarijui. Taryba taip pat pažymi, kad geopolitinė rizika gali daryti spaudimą gynybos išlaidoms;

(50) Taryba tikisi, kad Italija bus pasirengusi prireikus pakoreguoti savo fiskalinę strategiją, kad užtikrintų savo grynųjų išlaidų plano įgyvendinimą. Taryba yra pasiryžusi atidžiai stebėti ekonominius ir fiskalinius pokyčius, įskaitant pokyčius, kuriais grindžiamas plano scenarijus;

(51) Taryba mano, kad būtina laiku iki kito fiskalinės priežiūros etapo surengti tolesnes diskusijas siekiant bendro sutarimo dėl bendrųjų grynųjų išlaidų augimo tempų poveikio metinei priežiūrai;

(52) Taryba pritaria Italijos vidutinės trukmės laikotarpio plane pateiktiems reformų ir investicijų įsipareigojimams, kuriais grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, ir palankiai vertina pastangas kiekybiškai įvertinti poveikį augimui ir fiskaliniam tvarumui. Taryba pritaria Komisijai, kad šie Italijos pateikti reformų ir investicijų įsipareigojimai pateisina koregavimo laikotarpio pratęsimą nuo 4 iki 7 metų. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kuriame nurodoma, kad reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas laikotarpio pratęsimas, bendrai atitinka Reglamento (ES) 2024/1263 14 straipsnyje nustatytus kriterijus, taip pat atsižvelgiant į to reglamento 36 straipsnio 1d dalies pereinamojo laikotarpio nuostatą. Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos vertinimą, kuriame nurodoma, kad reformų ir investicijų įsipareigojimai turėtų tvariai padidinti ekonomikos augimo potencialą ir atsparumą ir remti fiskalinį tvarumą. Taryba rekomenduoja Italijai visapusiškai įgyvendinti reformų ir investicijų įsipareigojimus, kad būtų išlaikytas koregavimo laikotarpio pratęsimas;

(53) Taryba atkreipia dėmesį į Komisijos pateiktą reformų ir investicijų poreikių bei ketinimų, taip pat reformų ir investicijų įsipareigojimų, kuriais grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, vertinimo, kuriais reaguojama į pagrindinius Europos semestro kontekste nustatytus iššūkius, aprašymą ir pabrėžia, kad svarbu užtikrinti tokių reformų ir investicijų įgyvendinimą. Remdamasi Komisijos pateiktomis ataskaitomis Taryba įvertins tokias reformas bei investicijas ir stebės jų įgyvendinimą Europos semestro kontekste;

(54) Taryba laukia Italijos parengtų metinių pažangos ataskaitų, kuriose visų pirma pateikiama informacija apie pažangą įgyvendinant Tarybos nustatytą grynųjų išlaidų planą ir platesnio masto reformų bei investicijų įgyvendinimą Europos semestro kontekste, taip pat reformų ir investicijų, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas, įgyvendinimą;

(55) pagal Reglamento (ES) 2024/1263 17 straipsnį Taryba Italijai turėtų rekomenduoti plane nustatytą grynųjų išlaidų planą ir turėtų būti pritarta reformoms ir investicijoms, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas iki 7 metų,

REKOMENDUOJA Italijai:

1. užtikrinti, kad grynųjų išlaidų augimas neviršytų šios rekomendacijos I priede nustatytų didžiausių rodiklių;

2. iki nurodytų terminų įgyvendinti reformas ir investicijas, kuriomis grindžiamas fiskalinio koregavimo laikotarpio pratęsimas iki 7 metų, kaip nustatyta šios rekomendacijos II priede.

Priimta Briuselyje 2025 m. sausio 21 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

A. DOMAŃSKI

I PRIEDAS

Didžiausias grynųjų išlaidų augimo tempas
(metinis ir bendras augimo tempai nominaliąja verte)

Italija

Metai		2025	2026	2027	2028	2029
Augimo tempas (%)	Metinis	1,3	1,6	1,9	1,7	1,5
	Bendras (*)	- 0,7	0,9	2,8	4,6	6,2

(*) Bendras augimo tempas apskaičiuojamas atsižvelgiant į 2023 bazinius metus. Bendras augimo tempas naudojamas atliekant metinę *ex post*atitikties stebėseną kontrolės sąskaitoje.

II PRIEDAS

Reformos ir investicijos, kuriomis grindžiamas koregavimo laikotarpio pratęsimas iki septynerių metų

Italija

	Pagrindinis tikslas	Pagrindinių etapų aprašymas ir terminai	Stebėsenos rodiklis (-iai)
Teisingumo srities reformos ir investicijos. Papildomos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, susijusios su 1 misijos 1 komponento 1.4 reforma „Civilinės teisenos reforma“	Sutrumpinti bankroto procedūrų trukmę ir skatinti taikyti neteisminio ginčų sprendimo priemones.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2027 m. II-ąjį ketvirtį imtis veiksmų nemokumo teisės reformos įgyvendinimui užtikrinti ir sustiprinti. Šiuo tikslu būtina toliau remti teismų kompetenciją nemokumo bylose ir skirti pakankamai darbuotojų; tobulinti informacinę sistemą, kad būtų renkama išsami informacija apie nemokumo ir restruktūrizavimo procedūrų sąnaudas, veiksmingumą ir rezultatus (tiek neteisminiu keliu sprendžiamų, tiek teismo bylų atveju).	Nuolatinis teismų kompetencijos nemokumo procedūrų srityje rėmimas ir tinkamo aprūpinimo darbuotojais užtikrinimas. Informacinės sistemos tobulinimas, kad būtų renkama išsami informacija apie nemokumo ir restruktūrizavimo procedūrų sąnaudas, veiksmingumą ir rezultatus (tiek neteisminiu keliu sprendžiamų, tiek teismo bylų atveju).
		2 etapas. Ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį atlikti nemokumo teisės reformos poveikio vertinimą ir prireikus nustatyti taisomuosius veiksmus.	Nemokumo teisės reformos poveikio vertinimo patvirtinimas. Prireikus – taisomųjų veiksmų nustatymas ir įsigaliojimas.
	Mažinti neišnagrinėtų bylų skaičių civiliniuose teismuose.	3 etapas. Ne vėliau kaip 2028 m. IV-ąjį ketvirtį sumažinti neišnagrinėtų bylų skaičių bendrosios kompetencijos teismuose (pirmosios instancijos).	Neišnagrinėtų bylų, kurios bendrosios kompetencijos teismuose (pirmosios instancijos) buvo pradėtos nagrinėti 2023 m. sausio 1 d.–2025 m. gruodžio 31 d. ir kurios 2025 m. gruodžio 31 d. vis dar buvo nagrinėjamos, skaičiaus sumažinimas 90 %.
	Mažinti neišnagrinėtų bylų skaičių civiliniuose teismuose.	4 etapas. Ne vėliau kaip 2028 m. IV-ąjį ketvirtį sumažinti neišnagrinėtų bylų skaičių civiliniame apeliaciniame teisme (antrosios instancijos).	Neišnagrinėtų bylų, kurios civiliniame apeliaciniame teisme (antrosios instancijos) buvo pradėtos nagrinėti 2023 m. sausio 1 d.–2025 m. gruodžio 31 d. ir kurios 2025 m. gruodžio 31 d. vis dar buvo nagrinėjamos, skaičiaus sumažinimas 90 %.
	Sutrumpinti civilinių bylų nagrinėjimo laiką.	5 etapas. Ne vėliau kaip 2028 m. IV-ąjį ketvirtį sutrumpinti civilinio proceso trukmę.	Visų civilinių ir komercinių ginčų bylų nagrinėjimo laiko, palyginti su 2026 m. gruodžio 31 d. užfiksuotu bylos nagrinėjimo laiku, sutrumpinimas 12 %.
	Užtikrinti, kad teismų sistema būtų pakankamai aprūpinta žmogiškaisiais ištekliais.	6 etapas. Ne vėliau kaip 2026, 2027, 2028 ir 2029 m. IV-aisiais ketvirčiais atitinkamai užtikrinti pakankamą teismo tarnybos aprūpinimą darbuotojais ir pakankamą techninio administracinio personalo darbuotojų skaičių.	6 000 etatų, kuriems būdingos užduotys, atitinkančios pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plano 1 misijos 1 komponento 1,8 investicijos elementą numatytas užduotis, išsaugojimas.

	Pagrindinis tikslas	Pagrindinių etapų aprašymas ir terminai	Stebėsenos rodiklis (-iai)
Mokesčių administravimo srities reformos ir investicijos. Papildomos Italijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytos tarpinės ir siektinos reikšmės, susijusios su 1 misijos 1 komponento 1.12 reforma „Mokesčių administravimo reforma“	Skatinti paprastesnę sąveiką su mokesčių mokėtojais sparčiau vykdant PVM grąžinimą.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2025, 2027 ir 2029 m. IV-aisiais ketvirčiais atitinkamai pasiekti metinius veiklos rezultatų tikslus, kuriais palaipsniui užtikrinamas PVM grąžinimo terminų sutrumpinimas.	Vidutinio PVM grąžinimo laiko (dienomis), palyginti su 2024 m., sutrumpinimas: — ne vėliau kaip 2025 m. IV-ąjį ketvirtį – 5 %, — ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį – 10 %, — ne vėliau kaip 2029 m. IV-ąjį ketvirtį – 15 %.
	Padidinti pajamas, gaunamas dėl prevencinės veiklos, mokestinių prievolių vykdymo skatinimo, įskaitant pajamas, gaunamas remiantis raštais dėl prievolių vykdymo, taip pat vykdant tikslingesnius rizika grindžiamus kovos su mokesčių vengimu veiksmus (įskaitant tuos, kurie grindžiami dirbtinio intelekto metodų taikymu ir duomenų bazių sąveikumo plėtojimu).	2 etapas. Ne vėliau kaip 2027 ir 2029 m. IV-aisiais ketvirčiais pasiekti metinius veiklos rezultatų tikslus, kuriais palaipsniui užtikrinamos didesnės pajamos, gaunamos dėl prevencinės ir vykdymo užtikrinimo veiklos.	Palyginti su 2024 m. (14 mlrd. EUR), dėl prevencinės ir vykdymo užtikrinimo veiklos gaunama papildomų pajamų, įskaitant pajamas, gaunamas remiantis raštais dėl prievolių vykdymo, *„inviti al contraddittorio“*, *„atti Istruttori ravvedibili“*, išskyrus *„ruoli“*, *„concordato preventivo“* ir visas kitas priemones, kuriomis siekiama ankstesnių mokestinių įsipareigojimų įvykdymo palankiomis sąlygomis, pavyzdžiui, *„rottamazione cartelle esattoriali“*, *„saldo &stralcio“* ir *„ravvedimento speciale“*: — ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį – 5 %, — ne vėliau kaip 2029 m. IV-ąjį ketvirtį – 10 %.
	Padidinti pajamas, gaunamas dėl prevencinės veiklos, mokestinių prievolių vykdymo skatinimo, be kita ko, pajamas, gaunamas remiantis raštais dėl prievolių vykdymo, taip pat vykdant tikslingesnius rizika grindžiamus kovos su mokesčių vengimu veiksmus (įskaitant tuos, kurie grindžiami dirbtinio intelekto metodų taikymu ir duomenų bazių sąveikumo plėtojimu).	3 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. IV-ąjį ketvirtį toliau nurodytais būdais stiprinti kovą su mokesčių slėpimu, kai nepateikiamos deklaracijos: i) nustačius mokesčių slėpimą, panaikinti mokesčių lengvatas (it. *„compensazione orizzontale“*, *„rimborsi di imposte“*, *„regimi premiali“*) ir, kai aktualu, sustabdyti viešųjų koncesijų vykdymą; ii) įtraukti nacionalinius trumpalaikės nuomos kodus į mokesčių administratoriaus atliekamos mokesčių rizikos analizės duomenų bazes; iii) visoms įmonėms taikyti reikalavimą dėl privalomo automatinių kasos aparatų ir elektroninių mokėjimų susiejimo; iv) reikalauti naudoti atsekamas mokėjimo priemones, kad būtų galima atlikti mokesčių atskaitą, susijusią su kelionės, maitinimo ir apgyvendinimo išlaidomis.	Pirminės ir antrinės teisės aktų įsigaliojimas.

	Pagrindinis tikslas	Pagrindinių etapų aprašymas ir terminai	Stebėsenos rodiklis (-iai)
Verslo aplinkos srities reformos ir investicijos šioje srityje. Papildomos Italijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytos tarpinės ir siektinos reikšmės, susijusios su 1 misijos 2 komponento 2 reforma „Metiniai konkurencijos įstatymai“	Didinti investicijas į MTP, pirmenybę teikiant projektams, kurie gali pritraukti papildomų privačiųjų investicijų.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2025 m., 2026 m., 2027 m., 2028 m. ir 2029 m. IV-aisiais ketvirčiais atitinkamai padidinti viešąsias išlaidas MTP.	Viešųjų išlaidų, skirtų MTP, padidinimas, siekiant padidinti tokių išlaidų ir BVP santykį; numatoma, kad 2024 m. jis turi siekti beveik 0,5 %, o 2029 m. – beveik 0,6 % ([1]).
	Skatinti investicijoms skirtų viešųjų paskatų veiksmingumą ir efektyvumą.	2 etapas. Ne vėliau kaip 2028 m. II-ąjį ketvirtį optimizuoti ir supaprastinti paskatas įmonėms, toliau vykdant ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytą 1 misijos 2 komponento 3 reformą.	Esminis skatinamųjų priemonių skaičiaus sumažinimas ir pagalbą teikiančių institucijų skaičiaus sumažinimas, atsižvelgiant į 2025 m. atlikto poveikio vertinimo rezultatus.
	Remti konkurenciją, kad, šalinant trukdžius ir patekimo į rinką kliūtis (be kita ko, teisinio pobūdžio), būtų skatinamas veiksmingumas ir ekonomikos augimas. Panaikinti arba peržiūrėti įstatymus ir kitus teisės aktus, kurie trukdo sklandžiam rinkų veikimui.	3 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m., 2027 m., 2028 m. ir 2029 m. IV-aisiais ketvirčiais atitinkamai priimti metinius konkurencijos įstatymus.	Kiekvienais metais turi būti priimtas ir įsigalioti metinis konkurencijos įstatymas ir susiję įgyvendinimo aktai, siekiant įgyvendinti KŠSR, tinkamai atsižvelgiant į Italijos konkurencijos institucijos (AGCM) rekomendacijas ir remiantis tinkamais reglamentavimo poveikio vertinimais.
	Didinti MVĮ konkurencingumą, sudarant palankesnes sąlygas įmonių augimui, skatinant kartų kaitą, orientavimąsi į investicijas ir įgūdžių derinimą.	4 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. IV-ąjį ketvirtį turi būti atliktas a punkte nurodytas veiksmas, o ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį ir 2028 m. IV-ąjį ketvirtį – b punkte nurodytas veiksmas, t. y. atitinkamai, remiantis poveikio vertinimu, turi būti priimtas pagrindų įstatymas dėl MVĮ ir įsigalioti įgyvendinimo priemonės bei atnaujintas metinis įstatymas. Įstatymas turi apimti bent šiuos elementus: — palankesnių sąlygų įmonių augimui ir įmonių susijungimui sudarymą; — administravimo supaprastinimą; — palankesnių sąlygų užsiimti verslu sudarymą; — kartų kaitos skatinimą, be kita ko, samdant profesionalius vadovus; — investicijų skatinimą; — įgūdžių tobulinimą.	a) MVĮ pagrindų įstatymo įsigaliojimas; b) visų įgyvendinimo priemonių ir atnaujinto metinio įstatymo įsigaliojimas.

([1]) MTP skirtos išlaidos turi būti apskaičiuotos kaip bendrosios vidaus išlaidos MTP (GERD).

	Pagrindinis tikslas	Pagrindinių etapų aprašymas ir terminai	Stebėsenos rodiklis (-iai)
Viešojo administravimo ir vaikų priežiūros sričių reformos ir investicijos į šias sritis. Papildomos Italijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, susijusios su 1 misijos 1 komponento 1.9 reforma „Viešojo administravimo reforma“	Skatinti vertikalųjį profesinį judumą.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. IV-ąjį ketvirtį įdiegti darbuotojų vertikaliojo profesinio judumo principą.	Ne mažiau kaip 20 % laisvų vadovaujamųjų pareigų per metus skiriama esamiems pareigūnams taikant rezultatais grindžiamą paaukštinimo mechanizmą.
	Skatinti horizontalųjį profesinį judumą.	2 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. IV-ąjį ketvirtį įdiegti darbuotojų horizontaliojo profesinio judumo principą.	Ne mažiau kaip 15 % laisvų darbo vietų per metus skiriama pareigūnams, persikeliantiems iš kitos viešojo administravimo institucijos ar agentūros.
	Aktyviau taikyti rezultatais grindžiamą sistemą.	3 etapas. Ne vėliau kaip 2028 m. IV-ąjį ketvirtį pradėti aktyviau taikyti rezultatais grindžiamą sistemą.	Pagal naująją tvarką pirmą kartą atliktas rezultatų įvertinimas ir išmokėti priedai.
	Padidinti metines viešąsias išlaidas.	4 etapas. Ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį užtikrinti tinkamą esamų vaikų priežiūros įstaigų veiklos finansavimą.	Viešųjų išlaidų padidinimas, kad būtų galima padengti esamų ir naujų 0–2 m. amžiaus vaikų priežiūros įstaigų, įsteigtų įgyvendinus investicijas pagal nacionalinį ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą ir pasinaudojus nacionaliniais ištekliais, veiklos išlaidas. Šis padidinimas turi siekti bent 20 %, palyginti su 2021 m., metinių viešųjų išlaidų, skirtų vaikų iki 3 m. amžiaus priežiūros įstaigų veiklos sąnaudoms, įskaitant išlaidas naujoms vietoms, kuriamoms diegiant nacionaliniame ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane numatytą infrastruktūrą.
	Užtikrinti pakankamą vaikų priežiūros vietų prieinamumą.	5 etapas. Ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį užtikrinti pakankamą vaikų priežiūros paslaugų teikimą vadovaujantis Barselonos tikslu ir 2027 m. nacionaliniu tikslu, atsižvelgiant į regioninius skirtumus.	Užtikrinta, kad nacionaliniu lygmeniu 33 % jaunesnių nei 3 m. amžiaus vaikų (aprėpties kvota) turėtų galimybę lankyti valstybines ir privačias vaikų priežiūros įstaigas. Regioniniu lygmeniu užtikrinta ne mažesnė kaip 15 % aprėpties kvota.
	Nustatyti tėvų įmokų dydžio intervalus.	6 etapas. Ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį padidinti vaikų priežiūros paslaugų įperkamumą tuo tikslu nustatant nacionalinius minimaliuosius vaikų priežiūros paslaugų prieinamumo ir įmokų dydžio intervalų standartus.	Teisės akto įsigaliojimas.

	Pagrindinis tikslas	Pagrindinių etapų aprašymas ir terminai	Stebėsenos rodiklis (-iai)
Viešųjų išlaidų srities reformos ir investicijos šioje srityje. Papildomos Italijos ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo plane nustatytos tarpinės reikšmės ir siektinos reikšmės, susijusios su 1 misijos 1 komponento 1.13 reforma „Išlaidų peržiūros sistemos reforma“	Stiprinti viešųjų išlaidų programavimo, stebėsenos ir vertinimo gebėjimus.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2027, 2028 ir 2029 m. II-aisiais ketvirčiais būtina priimti stebėsenos ir vertinimo planus, o nuo 2028 m. II-ojo ketvirčio Ekonomikos ir finansų ministerija turi pradėti teikti metinę ataskaitą.	Priimtas bent vienas metinis stebėsenos ir vertinimo planas, kuriame numatytos kiekvienai ministerijai skirtos intervencinės priemonės, plano įgyvendinimo laikotarpiu apimančios išlaidų sritį, kuri iš viso atitinka 10 % išlaidų, skirtų politikos sritims, už kurias tiesiogiai atsakingos centrinės administracijos. Stebėsenos ir vertinimo planuose turi būti pateikti pasiūlymai ir veiksmai išlaidų efektyvumui ar kokybei gerinti. Ekonomikos ir finansų ministerija parengta metinė ataskaita, kurioje atskleidžiama stebėsenos ir vertinimo planų įgyvendinimo padėtis, ir visų pirma kiekvienai ministerijai nustatyta bent po vieną veiksmą, kuriuo būtų didinamas viešųjų finansų tvarumas.
	Stiprinti išlaidų stebėseną, be kita ko, viešojo administravimo institucijose kuriant ir stiprinant specialias teikiamų paslaugų kokybės ir poveikio vertinimo struktūras.	2 etapas. Ne vėliau kaip 2028 m. I-ąjį ketvirtį sustiprinti Ekonomikos ir finansų ministerijos kompetenciją vykdyti visų viešąją paramą gaunančių subjektų, įskaitant subnacionalines valdžios institucijas ir valstybės valdomas įmones, viešųjų išlaidų valdymo patikrinimus.	Pirminės ir antrinės teisės aktų įsigaliojimas.
	Griežtinti viešųjų išlaidų kontrolę.	3 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. ir 2028 m. I-aisiais ketvirčiais reformuoti centrinių viešojo administravimo institucijų viešųjų išlaidų kontrolės sistemą, nustatant didesnę administracijų finansinę atsakomybę už išteklių valdymą, taip pat griežtesnį programavimą ir griežtesnę politikos rezultatų ir poveikio stebėseną bei vertinimą.	a) pirminių teisės aktų įsigaliojimas; b) antrinių teisės aktų įsigaliojimas.

	Pagrindinis tikslas	Pagrindinių etapų aprašymas ir terminai	Stebėsenos rodiklis (-iai)
Mokesčių srities reformos ir investicijos šioje srityje (nauja priemonė)	Pakoreguoti mokesčių sistemą, suderinant ją su tikslais mažinti šeimoms tenkančią naštą, remti ekonomikos augimą ir ekologinę pertvarką atsižvelgiant į daugiametę perspektyvą.	1 etapas. Ne vėliau kaip 2028 m. IV-ąjį ketvirtį supaprastinti mokesčių sistemą peržiūrėjus mokesčių išlaidų apimtį.	Palyginti su 2019 m. vyriausybės ataskaitoje pateiktais duomenimis (49 mlrd. EUR), 15 % sumažintos negautos pajamos, susijusios su mokesčių išlaidomis, be kita ko, aplinkai kenksmingomis subsidijomis, lengvatiniais PVM tarifais, atleidimu nuo mokesčių ir gyventojų pajamų mokesčiu (IRPEF). Siekiant sumažinti negautas pajamas, susijusias su mokesčių išlaidomis, svarbu atlikti pagal ekonomikos gaivinimo ir atsparumo didinimo planą numatytą aplinkai kenksmingų subsidijų sumažinimą 3,5 mlrd. EUR ne vėliau kaip 2030 m.
	Mažinti mažas ir vidutines pajamas gaunančioms šeimoms tenkančią mokesčių naštą ir remti užimtumą.	2 etapas. Ne vėliau kaip 2026 m. IV-ąjį ketvirtį sumažinti darbo jėgos mokesčių pleištą.	Vidutinis darbo jėgos mokesčių pleištas, palyginti su 2023 m. užfiksuotu lygiu, turi būti sumažintas visam laikui.
	Atnaujinti kadastro registrą.	3 etapas. a) ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį atlikti objektų, kurie šiuo metu nėra įtraukti į kadastro registrą, kartografavimą; b) ne vėliau kaip 2028 m. IV-ąjį ketvirtį atnaujinti pastatų, kuriems nuo 2019 m. buvo pritaikytos visiškai ar iš dalies viešosiomis lėšomis finansuojamos energijos vartojimo efektyvumo ir (arba) pastatų renovacijos intervencinės priemonės, kadastro vertes.	a) bazinių teisės aktų priėmimas ir įsigaliojimas, kartografavimo, kadastro registro kontrolės ir atnaujinimo veiklos užbaigimas; b) bazinių teisės aktų priėmimas ir įsigaliojimas, kadastro registro atnaujinimo užbaigimas įtraukiant visus pagrindinių etapų skiltyje / skirsnyje apibrėžtus objektus.
Reformos ir investicijos valstybės valdomų įmonių veiklos optimizavimo srityje (nauja priemonė)	Optimizuoti valstybės valdomų įmonių veiklą pagal nacionalinės teisės aktus (Įstatyminį dekretą Nr. 175/2016).	1 etapas. Ne vėliau kaip 2027 m. IV-ąjį ketvirtį imtis veiksmų valstybės valdomų įmonių teisinės sistemos įgyvendinimui užtikrinti ir sustiprinti.	Imtasi tinkamų veiksmų siekiant užtikrinti ir prireikus sustiprinti veiksmingą teisinės sistemos (Įstatyminio dekreto Nr. 175/2016), susijusios su valstybės valdomų įmonių veikla ir veiklos efektyvumu, įgyvendinimą, siekiant užtikrinti veiksmingą neefektyvių valstybės valdomų įmonių veiklos optimizavimą ir veiklos nutraukimą nepakenkiant viešųjų paslaugų teikimui.